

Slides:
kortlink.dk/mrsh

MULTIMODALITET OG SCENARIEDIDAKTIK

MENINGSFULD UNDERVISNING MED IT

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougt.dk
simon@fougt.dk

WEBIT, 22.8-2019

BUDSKABET

- Vi lever i en multimodalt kommunikerende og -manipulerende verden, især foranlediget af digitale teknologier, hvor alle kan massekommunikere. Samtidig dominerer verbalsprog og -skrift i skolernes praksis, og derved klæder skolen eleverne fagligt på til at navigere i dette samfund for alle fag – på alle klassetrin.
- Den opgave lærere og undervisere har er at præsentere en socialiserende og meningsfuld fagsprog til eleverne. Dette kan gøres ved en scenariedidaktisk tilgang til undervisningen, som giver eleverne mulighed for at se, høre og føle en anvisning på, hvad, hvordan og hvorfor de skal undervise i det – gennem praktiske eksempler på scenariedidaktiske undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer en meningsfuld praksis fra verden uden for skolen, hvor faglighed anvendes i en proces frem mod et produkt. Det kan være ved at producere en avis, designe fremtidens by eller producere og udgive en dansevideo.

It til PRODUKTION

[simon-skov-fougt.dk](http://www.simon-skov-fougt.dk) 2

METODEN

- Socialsemiotik (teori)
- Scenariedidaktik (didaktik)
- Teknologiforståelse (fag)

[simon-skov-fougt.dk](http://www.simon-skov-fougt.dk) 3

KLODS HANS SOM RAP

- It: Produktion og analyse
- **MULTIMODALITETSLEG** – udforske udtryk
 - Tekst
 - Grafik
 - Farver
 - Billeder
 - Størrelse
 - Animationer
 - Fremførelse
 - Betoning osv.
- Genrer skal kendes, før de kan sprænges
 - Eventyrtræk i Klods Hans
 - Rapgenretræk

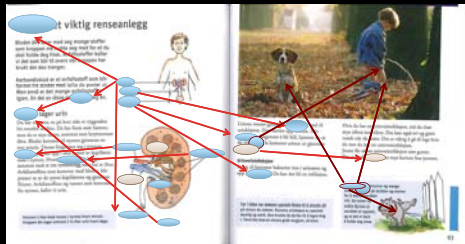

simon-skov-fouad.dk 7

VI LEVER I EN MULTIMODAL TEKSTKULTUR

simon-skov-fouad.dk

MULTIMODALE TEKSTER KKRÆVER EN ANDEN LÆSEMÅDE

simon-skov-fouad.dk 9

MULTIMODALITET I SKOLEN

MULTIMODAL LÆSING KAN HJÆLPE OS TIL KRITISK LÆSING

permlitebaek • Følg
Best partner for me mercedesbenz da...
Copenhagen, Denmark

permlitebaek Catching a ride 🚗
@mercedesbenz_danmark
@mercedesbenzfashion

Indtast flere kommentarer

StortAlbert Awesome look!
Loveshealty What a gorgeous coat!
manginecz Amazing ❤️
theJida NICE! (hope it's faux fur!)
andykloven @permlitebaek
<https://goo.gl/mjagpqrnVn3>
margauxgoldman 🥰
Blackberry Nice!
Faster bullet collab with fur company? WTF!! That's really disgusting. Sadly, I have to unfollow.

10,643 synes godt om
1 tilføje

Log på for at synes godt om eller kommentere.

10

MULTIMODALITET I SKOLEN

FOR AT BLIVE EN GOD MULTIMODAL LÆSER SKAL VI LÆGGE MÆRKE TIL MODALITETENES FORSKELIGE MÅDER AT SKABE BETYDNING PÅ = AFFORDANSER

permlitebaek • Følg
Best partner for me mercedesbenz da...
Copenhagen, Denmark

permlitebaek Catching a ride 🚗
@mercedesbenz_danmark
@mercedesbenzfashion

Indtast flere kommentarer

StortAlbert Awesome look!
Loveshealty What a gorgeous coat!
manginecz Amazing ❤️
theJida NICE! (hope it's faux fur!)
andykloven @permlitebaek
<https://goo.gl/mjagpqrnVn3>
margauxgoldman 🥰
Blackberry Nice!
Faster bullet collab with fur company? WTF!! That's really disgusting. Sadly, I have to unfollow.

10,643 synes godt om
1 tilføje

Log på for at synes godt om eller kommentere.

11

MULTIMODALITET I SKOLEN

EGEN TEKSTPRODUKTION FACILITERER OPDAGELSE AF OG FORSTÅELSE FOR AFFORDANSERNE

12

TRANSFORMATION & TRANSDUKTION

- Kap. 1 beskriver en case, hvor 5.b omskriver eventyret om Rødhætte til en raptekst (**transformation**) - og vælger en af kassens tekster, som de så laver til en musikvideo (**transduktion**)
- *Wallah? What? Ulve-snot ikke godt – Pokkers nok Jægers job, gøbben, 'klok', Bedstes bud, reddet, flot gamle sok, pelse-pjok gotten godt, færdig, stop*
- PS: Forløb på filmlinjen.dk: <http://filmlinjen.dk/for-elever/dansefilm>

Figure 3. A group of students in a classroom setting, some standing and some sitting on the floor, engaged in a project. A screen in the background shows a presentation.

simon.skov.fouad.dk 13

SOCIALSEMIOTIK

- **Transformation:** Omformning af en tekst til en ny version af teksten i **samme** modalitet.
 - Fra eventyr til rap
- **Transduktion:** Omformning af en tekst til en ny version af teksten i en **anden** modalitet.
 - Fra raptekst til video

Figure 2. Eleverne arbejder med kultur id teoretisk. Eleverne har selv valgt teksten om den gamle og moderne kulturelle praksis under indledningen af lektionen.

simon.skov.fouad.dk 14

EGEN TEKSTPRODUKTION BIDRAGER OGSÅ TIL LÆRING

Tekstskabelse er en vigtig del af studerendes arbejde i klasseværelset, og forskning har gentagne gange vist værdien af tekstskabelse som en form for eksternalisering til støtte for læring. Arbejdet med at skabe tekst tvinger de studerende til at udtrykke deres tankegang og dermed gøre manglerne i viden eksplicit og tydeliggøre, hvad de har brug for at lære.
(Oversatt fra Carey Jewitt: *The visual in learning and creativity: a review of the literature*)

simon.skov.fouad.dk 15

MULTIMODALITET I SKOLEN – HVORFOR?

- Fordi dagens tekstkultur kræver multimedial læsning
- Fordi **multimedial læsning** og **multimedial tekstproduktion** gør det muligt for eleverne at opdage, hvordan forskellige modaliteter skaber mening på forskellige måder
- Fordi **multimedial tekstproduktion** (transformation og transduktion) bidrager til læring af fag
- It til **produktion!**

simon-skov-fougt.dk 16

SCENARIEDIDAKTIK

Meningfuld undervisning

MEDDIGTNING PÅ LITTERATUR

- Jesper-Wung-Sung: *En-to-tre-nu*
Meddigtning som hovedpersonen via blogs
- Fougt (2015)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
simon-skov-fougt.dk
simon-skov-fougt.dk

MARIA

- *Jeg aner ikke, hvor lang tid de skal bruge på at skrive deres blogs, så de bliver gode, så de får arbejdet med sproget, og så identiteten bliver troværdig. De skal både lære at bruge blogs som et redskab, der kan bruges til at udtrykke meninger, holdninger og synspunkter, og samtidig er der også analysen og tolkningen af romanen – **vi skal stadig arbejde med de danskfaglige sider***
- *"Det var en stor fejl, at jeg ikke fik kommenteret ordentligt på elevernes blogs, og vi fik overhovedet ikke arbejdet med grammatikken."*

simon.skov.fouad.dk 19

PARADOKS: FAGLIGHED I DAG

- Lærer: Skrivning = Stavning
- Elev (Jeppe): ...

Denne tilgang til undervisning er **ALTØDELÆGENDE** for motivation, kreativitet, læringslyst og læring

simon.skov.fouad.dk 20

UDGANGSPUNKTET

- Skolen skal i langt højere grad relatere sig til **verden uden for skolen**
- Omverdenens kommunikationsformer
- **Skolske kommunikationsformer**

simon.skov.fouad.dk 21

BUDSKABET

- **Scenariedidaktik** som en meningsfuld måde at undervise
- Elever simulerer eller udfolder sammen **en meningsfuld praksis** og udvikler produkter, som andre kan bruge: Verden uden for skolen.
- It indgår til fx projektstyring, simulering og produktion
- Undervisningen organiseres i en **stramt styret faseopdelt proces** med få, men tydelige faglige delmål i den enkelte fase: **Vurderingsfokus**
- Der skal **sorteres fra**.
- **STRUKTUR**

simon.skov.fougt.dk 22

ÆLDRE OG MODERNE LÆRINGSTEORIER

- Der er meget bredt forskningsmæssigt belæg for, at den bedste måde at lære på er ved i en **social sammenhæng** at **forholde sig til et problem** i et **meningsfyldt scenarie** (et forestillings- og handlingsforløb med flere mulige udfald) (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011, Fougt, 2015, 2017).
- **Det faglige skal anvendes**. Fx ved at udarbejde en reklame for egen skole, at fremstille boganmeldelser til gavn for andre, søge jobs, udarbejde rejsebeskrivelser, fremstille bræt- eller computerspil, lave cirkus osv.
- **KREA**: At skabe
- **SAMARBEJDE** med nogle, der er gode til noget andet end mig

simon.skov.fougt.dk 23

TEKNOLOGIFORSTÅELSE

- Undervisningen tager udgangspunkt i en **DESIGNUDFORDRING**
- **KOMPLEKS PROBLEMSTILLING**
- Andengradslikning = simpelt problem - én rigtig løsning
- Affaldssortering = komplekst problem - ingen facit

simon.skov.fougt.dk 24

TEKNOLOGIFORSTÅELSE

- **DESIGN:** Idé, mock-up, prototype, konstruktion – brugerinteraktion
- **PROCES:** Idé, mock-up, prototype, konstruktion – brugerinteraktion
- **VEKSELVIRKNING** mellem **PRODUKTION** og **ANALYSE**

simon.stov.fouad.dk 25

DESIGN-BEGREBET

- **DESIGN** = USIKKERHED – BRUGERINTERAKTION
- Mursten
 - Jericho
 - Mesopotanien
 - Børn
 - Nørrebro
- **ITERATIVE PROCESSER**

simon.stov.fouad.dk 26

DESIGN – PROCES – PRODUKT SCENARIEBASERET UNDERVISNING

IT TIL PRODUKTION

simon.stov.fouad.dk 27

HVAD ER SCENARIEDIDAKTIK

SCENARIEDIDAKTIK

- **Scenariedidaktik er anvisning på at planlægge, gennemføre og evaluere** "Scenariebaseret undervisning (som) er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i roller - en meningsfuld praksis frem mod et reelt produktionsmål" (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2012, p. 30)
- Faglighed skal anvendes (kompetenceperspektiv): **Produktion**
- Produktionsmål: Eleverne skal fremstille noget (læring er deltagelse)
- Med blik for verden uden for skolen: Viden- og praksisformer fra domæner uden for skolen (Hanghøj et al., 2017)

simon.skov.fouad.dk 28

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

- I andre uddannelser
 - Sygeplejerske
 - Piloter
 - Politiet
 - Militæret
 - Læreruddannelsen

Mindre i folkeskolen?

simon.skov.fouad.dk 29

LYSET PÅ SKOLESTIEN

- Elevrådets ønske om lys på en cykelsti i kommunen
- Gentagne forsøg på kontakter til kommunalbestyrelsen
- Producerede en avis herom – 500 eksemplarer
- 3 mdr. senere var der lys

simon.skov.fouad.dk 30

BOGANMELDELSER

- Planlægning mod mål
- Fagdidaktisk reflekteret integration af IT
- Løbende evaluering og justering efter forløb og mål
- Bevidsthed om, at teknologi driller
- God undervisning tager tid
- (Fougt, 2018)

simon.skov.fougt.dk 31

SPILFABRIKKEN

simon.skov.fougt.dk 32

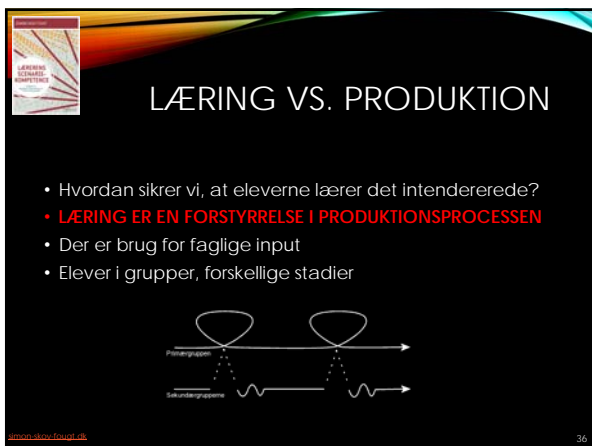
SPILLET OM MAGTEN

simon.skov.fougt.dk 33

SCENARIEDIDAKTIK

- Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at **balancere** scenarioniveau (produktion) i forhold til skolen (læring)
- Undervisningsniveauet: **Læring:** *Skrive for at lære*
- Scenarioniveauet: **Produktion:** *Skrive for at afdække sandhed*

↑ ↓

- Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold
- Spor gennem Australien: Pakkede kufferten
- Filminstruktøren Kathrine (Hetmar, 2017)

simon.skov.fougt.dk 37

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

STRUKTUR + PLANLÆGNING
er nøgleordet

simon.skov.fougt.dk 38

PLANLÆGNINGSGUIDE

- En stramt styret **faseopdelt** proces
- www.kortlink.dk/r5sk (Fougt, 2018)
- Fleksibelt værktøj
- Forløbet vil ændre sig

STRUKTUR

simon.skov.fougt.dk 39

VURDERINGSFOKUS

- Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
- **Vurderingsfokus** (Fougt, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
- ELEVERNE SKAL KENDE DEM
- Orienter eleverne mod det faglige

STRUKTUR

simon.skov.fougt.dk 40

CASE: KORTFILM

- Bestillingsopgave fra "Statens Filmakademi"
- 8.kl. skal producere kortfilm ud fra arketyperiske konflikter (ny elev i klasse, forelskelse, mobning)
- Berettermodellen
- Aktantmodellen
- Undervise 6.kl. i de to modeller
- Læreren er konsulent for Filmakademiet
- Forskeren er observatør for Filmakademiet

simon.skov.fougt.dk 41

STRAMT STYRET **FASEOPDELT** PROCES MED VURDERINGSFOKUS

- Introduktion: *Rammesætning*
- Kortfilmens dramaturgi: *Aktantmodellen, berettermodellen, rekvisit* FAGLIGT INPUT
- Idégenerering, ud fra tema: *Idé, rekvisitter* KONSULENTGODKENDELSE
- Storyboards: *Bærende idé, dramaturgi* KONSULENTGODKENDELSE
- Optage: *Showing og telling* KONSULENTGODKENDELSE
- Redigere: *Klipning* KONSULENTGODKENDELSE
- Formidling: *Præsentation*

simon.skov.fougt.dk 42

HVAD ER SCENARIO DIDAKTIK

TIMEOUTS

- Den virkelige verden ('PRODUKTION') vs. undervisning (LÆRING)

simon-skov-fougt.dk 43

Multimodal kommunikation + omverdenens kommunikationsformer
Designtankegangen
Vekselvirkning mellem produktion og analyse

SOCIALSEMIOTIK+ SCENARIEDIDAKTIK+ TEKNOLOGIFORSTÅELSE

www.simon-skov-fougt.dk
simon@fougt.dk

TAK FOR I DAG

EMU: kormink.dk/vfh9
